١٢ԱԼ ՇԱՊԱՆ ՅՂ ԱԼԱԹՈՒՐԳԱ

ԱԼԱՖԱՆԿԱ 9 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1871

ՕՆ ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԷՆԷ ՆՈՒՄԷՐՈ 984 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 28 ԲԷՐՇԷՄՊԷ 1871

ՄԷՀՄՈՒԱԾԸ

Իշ պու Մէճմուայը Հավատիս, հեր հաֆթա ճուամաա երթէսի կիւնլերի պէօյիւք նիւսխէսի, ասիր կիւնլեր Բուզնամէսի նէշը օլունճադ տըր։
Ամենալայի բէշլին Բուզնամէսի իլէ 150 ղրշ.
Ալթը այլ ըղը քէզալ իք . . . . . 80 »
Իւչ այլ ըղը քէզալ իք . . . . . 45 »
Մէճմուանրն թանէսի 40 վէ Բուզնամէ 20 փրյ.
Տաշ բալարը իչիւն պէհեր նուսմէրօսունա փօսթախանէ ուճրէթի ալընճաղը խասուէթէն պէյան օլունուր։

ՀԱՅԱՏԻՍ

Իլանաթրն պէհեր սրբասը պիր տէֆալըգ 5 ղրշ.
Լաքի տէֆա իչիւն պէհեր տէֆասընա . . 2 »
Իւչ տէֆա իչիւն պէհեր տէֆասընա . . 1½ »
Իւչ տէֆատան զիատէ օլան, վէ զայէթ ուղուն իլանաթ իչիւն այրըճա բազարլըգ օլունուր։
Տաշ բալարտան կելէն մէքթուպ վէ իլանաթրն բօսթա մէսարիֆլէրի, կէճատէրէնլէրին իւզերինէ օյատուղու պու մնյալատ պէյան օլունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏԸ ԾԱՓԻԱՅԸ ՍԱՅՅԻԲԻՅԻ ՄՈՒԹԱՍԱԼԻԲ ՂԱԶԻԹԱ

ԱՅԻԹԱՆԷ 28 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Բէր Խասէնթէն, Միւնիխտէ ապտ օլունան մէճլիսի ումումիյէ իրսա իթթիֆի նութգ տուր։
Մէճմուանրն 982 վէ 983 իւնճիւ նիւսխէրօսունան պապըյէ վէ խիթամ։

"Իշթէ պու տուր, քէշաքէշ օլան թէհէվ իսաթլար ուսուլինին սըրրը քի, պու ուսուլ իւզրէ, պունճա միւնէվվէր ֆաղաթ գօրգաղ էֆքեար տահիպլէրի, պիր հալը սուլհ արամագտա, ֆաղաթ պուլամամագտա տըրլար։ Շիմտի պուլունտուղումուզ սասթը իդթիլաբնճա, պիր սէրպէսիյէթլէ ծնարա սէօյլէմէյէ միւսասսէ խթէրիմ, պէօյլէ պիր ուսուլ տիրագճա տէյիլ տիր, չիւնքի էկէրչի պիւսպիւթիւն պաշղա պիր մատտէյնն տօրայը պահս օլունա իտի, իլք էվվէլ սիզ հիճապ իտէճէք իտի։ Էկէրչի քիլ իսէ, սիզին ծնա վէրտիյինիզ լիսանը սէօյլէսէ իտի, էհլի ըրզ զէվթը լիսանը իւզրէ սէօյլէսէյէճէք իտի։

"Նէ՞ եօլ թութմաղըյըզ օլ ուֆաղ ֆիրգա օլան քէօր միւթէասսիպ վէ էնթիկանլարա գարշը քի, պունլար, պիրի պիրինէ մուավէնէթ իտէրէք, քէնտի թարիգինէ սիւլիւք իթտիրէնլէրի էօյլէ պիր խոթաատա պրագը յօրլար քի, ճահիլ վէ պիգոյա եալսօտ տօղրու տինտէն չըդմը՞ շ օլանլար ֆարգընա վարմաղլար, նէ՞ տիր տէրին միւթալէալը էֆքեարլարըն խայալաթը վէ նէ՞ տիր, ճէսուր գալգլէրին պու կէվշէքլիքլէրի, վէ եսայի զէմանընտա օլտուղու կիպի, "խրաէլին պէքճիլէրի, նէ՞ իչին օրմուշլար օլ սուս քէլբրէր կիպի քի, ասլա հավլամաղլար, վէ կէօլկէյէ հավգէս ի-տէրէք եալ ընրդ խէյալաթ եօլունա սիւլիւք իտէրլէր։"

"Պէն պունուն սէպէպինի էհալինին հիսապլարընտա արամայտաճայըմ, ֆաղաթ մէնաֆիի մուճիպ օլան մահէլլ, օլ հիսապլարըն հէման մուդատէս թութթուրմասը տըր։ Պէն պունտան անճագ պահս իմմէք իսթէրիմ։ Բարաս իչին ֆաղըրլըգ, վէ թահթընտա գալապիլիր օլտուղու արդելք վէ բանադրանք նամուսուզլուղու, վէ նիհայէթ սինին սապամէթինտէ, սէվինճ իլէ իճրա իթտիյի պատագիչլիք խրտամէթինտէն մահրումիյէթի տիր։ Ալչխարհական իչին, նամուսունտա վէ քէնտիլէրին օվայրզ ֆաղաթ հէնուզ դարընրն իւզերինտէ օլան վէ իրիսինինտէ քէնտի էվլատլարընա թէրք խտէճէք էմմալ խուսուսունտա զահմէթ չէքմէսի տիր, խատէմ իչին, իլթրամնթէնլէրին պիր խրտամէթինտէ թահթը մուխաթարատա օլան քէնտի իդպալի վէ մէպուս իչին, քէնտի ինթիխապը վէ թապիպ նախօտ ասօղաթ իչին, քէնտի իլէ միւնասէպէթի օլան ատամլարը, վէ թիւճճար իչին քէնտի իշլէրի, վէ հեր չէհիրլի իչին պիր չօղ հէմհէհրիլէրի ինտինտէ օլան ինթիպարը տըր։ Նիհայէթ ղիյատէսի իլէ չայանը թէէսսիֆ օլան չէյլերի տասի պէյան իտէպիլիրմիյիմ. քէնտի վաթանընտա սուլհ վէ քէնտի թապուտունա ըիայէթ լազըմ տըր. ամ էֆէնտիլեր, պու մադուլէ մահզուրրարա զալիպ կէլմէք իչին տէյիլ եալընրդ պէհատրլրդ իլա զահրամանլրդ իճրա կյէմէք ֆարզ տըր։

"Էկէրչի զամիր, գալալինէ հէմ ճիւնհա օլուր իսէ, վէ էկէրչի օլ եիւզանին հուսուլա կէլէն զօրգուլարըն աղըրլըղընը պիզիմ զայիֆլիյիմիզին եիւքիւ իւզերինէ իլավէյէ սէպէպ օլուրսա, վէ էկէրչի խէյալի պիր հերձուած ճիւնհասը էանիտտէ պիզիմ թէշվիշի դալդիմիզի մուճիպ օլուրսա, պու նէ՞ օլաճադ տըր։ Մուզայիրինտէ, հեր թարաֆտան սէս կելմէճէք քի, հերձուածտան իճթինապ լազըմ տըր տէյի։ Շիւպհէսիզ տիր քի, հերձուածտան դաշընմադ ֆարզ տըր. ֆաղաթ օնտան իճթինապ իչին, անը պիրմէք լազըմ տըր, վէ պէօյլէ պիր լուզէթին գուվվէթի պու տէրէճէյէտէք օլմանշ, վէ պինտէն ալէյհ մանէսաը բէք աղ աղնաշբէշ տըր։ Բիտդոպու եախսա Բարբայա իճրասը ֆարզ օլան իթտասթը բէտտա իթմէք, եախսա, տանա ուզաղա կիտերէք վէ իրտաէթին խաթալարընը, մուհաքէմէ խաթալարը իլէ թատսիդէ չալըշարադ, Գալթօլիք նուիրապետութիւնուն մէպտէլէրինի, վէ դերադահութիւնա իդթիդա օլան հիւքմիւ թանրմանադ, հերձուածտըր։

"Հերձուածող տէյիլլեր չիւնքի օնլար Բիւրսէի չէրիֆ վէ բիւգ ոպրասլարըն հիւքիւմէթի բուհանիյէսինէ սատրդ դալըպ, իշպու հիւքմի բապպանլի ինտանլարըն իճրա իթտիքլէրի սայի խթիմալ իլէ, դարըշարըմադ խթէմէ յօրլար, վէ հերձուածող տէյիլլեր, չիւնքի օնլար, տէր խաթըր իսէյօ լար էօյլէ կէչիճի ֆաղաթ տէհշէթլի վուղուաթլարըն զուհուրի տիր քի, Հադդ՞ թէալա հալը հիստէթինտէ պաղէն քէնտի քիլ իսէսինտէ խոխալէ՝ միսսատ իթմիշ վէ պունլարտան պիրի տէ, Սրիսպուդ սուր, Սէն ծէրամ եազար իտի։ "Իթթիհատ վէ տինտամը թահթընտա, պու աշիքար պիր տինսիզլէք օլուպ, օլ վաղըթ, տինտարլարա վէ խատէմէի մէզհէպէ՝ չօղլուգա սիւլիւք իթմէք վէ պիւթիւն տէմինն պուլունտուղու ճէմաաթտան այրըլմագտան պաշղա պիր միւնասիպ թարիգ եօղ իտի։"

Խայը, հերձուածող տէյիլլեր տիր, չիւնքի օնլար քի, Գալթօլիք տէնիլտի, պիր ումումի բուհանի մէճլիսինին վերտիյի գարարլարը իլէ թանրմադ իչին խթէրլեր քի, պու մէճլիսի բուհանի, տահիհէն պիր մէճլիսի ումումիի բուհանի օլսուն վէ տէյիլ քի, սերպէսիյէթի իւզրէ էֆքեար պէյան իթմէյէն պիր ումումի մէճլիս, նասըլ քի օլ վագթի Ռիմինի վէ Սէլէուչիա, էօյլէ տէ պու կիւն Բօմա մէճլիսի ումումիսի տիր։ Խայը, վէլ հասըլ հերձուածող տէյիլլեր տիր, չիւնքի օնլար, հեր նէ գատար քիլիսէտէն տըշարը թարտ իթմէք իչին զայրէթ խէյօրլարա տա երինէ տինտարլըդա քիլիսէտէ գալմայա ինտատ խէյօրլար, վէ քէզալիք տահիհլեյի պիրլեյի վէ պիրլեյի տէ տահիհլեյի ֆէտտա իթմէք խսթէմէ յօրլար։

"Պու հերձուածօրգտան մատտա, մարտիրոսլուգ տուր։

"Ալլահա չիւքր վերիրիմ էֆէնտիլեր քի պիզ մարտիրոս օլտուղ, ֆաղաթ տահա զիյատէ չէրէֆի մուճիպ օլմադ իչին, եալընրդ պունուն լա իքթիֆա օլունմաղ տէմէյէ ճէսարէթի խէրիմ. բիսմիլլահիրրահմանիրրահիմ պիրլէշտիրմէլի տիր։ Բարտալար, պիզ Բրիստոսուն խատէմլերի օլուպ ճէնտարմը Հադդին էօրտալարընը ֆաշ իթմէյէ մէմուր օլմուշուզ տուր։ Էկէրչի պիզ հայսիյէթիմիզէ գարշը հարէքէթի խէճէք օլուրսադ, անտէն մահրում օլաճադ, եախսա պիզ քէնտիմիզի մահրում խէճէյիզ տիր։ Պիզ օլ հայսիյէթէ տարդ դալմըշըյըզ, վէ իշթէ պունուն իչին տիր քի պիզի դօվալայօրլար, հադդըմըզ օլտուղու կիպի, — պունու տէմէքլի օլամադ՝ չիւնքի, պիր հուդուդուն իճրասընտան իճթինապ օլունապիլիր ամմա, պիր վաղիֆէսին իճրասընտան էլչէքմէք օլամադ,—վաղիֆէմիզ տէ վար, չիւնքի հէման պաղը հալլերտէ, դուտասը չէրիֆ վէ տուա իչլուն միհրապա չըզմադ, վէ տինտարանա վադ վէ սուրը հաղրըդութիւն վէ նէրու�վէրմէք վէ սրբրապ օրծութիւնլար իճրա իյլէմէք ֆարզ տըր։

"Էֆէնտիլեր, սիզ պունու աղնարընըզ. պիզիմ իքամէթիմիզ, իշպու թարիգէ տախիլ օլտուղու վաղըթ, ճէմաաթտան թահսին վէ ֆայիսպախշ օլաճադ տըր։ Էկէրչի քիլիսէնին թէմելլերի գալըբրբրտա, չիւպհէսիզ ատատուծաբանլարը թահրիրատլարը վէ մարտիրոսլարը դանը կէօրիւլէճէք տիր. ֆաղաթ պունունա պէրապէր, Բէսուլլարը չու քէլամ վէ խրատէթի տասի պուլունաճադ տըր. չէօյլէ քի "հայտէ տիւնեանը հեր թարաֆընա կիտին, ինճիլ ի հեր քէսէ վազ իյլէյին, օ քի իման կէթիրիպ, վաֆթիզ օլաճադ, գուրթուլաճադ տըր։"

"Ֆիլիսէի Մուսէվիյէնին ախշամը, պուլութլար, Սինակոկա իւզէրինէ պիրիքտիյի վէ էսկի Իսրաէլ տէվրիտիյի, վէ պիգիմբէրլէրէ պէնզէր պիր հալը պիւհրանտան կէչտիյի վագթի, Յիսուս, Սամարիթէն Գուլյուսունուն քէնարընտա օթուրմուշ իտի։ Յիսուս, քէմալի ֆէթանէթլէ քէնտի հաղիմ ըէսուլլարընն գուլուպինի թէճլիլ իտէր վէ չու քէլամլերի խիթապ իյլեր իտի։ "Յէրսինիզ քի, հէնուզ տէօրթ այ վար վէ օնտան սօղրա, մահսուլ եէթիշէճէք տիր։ Պէն տէ սիզէ տէրիմ քի կէօզ իւնիզու գալտըրըգ, պիր տէֆա օվալարա պագընրդ քի, զաթէն ուճարը պէյազ լանմը՞ շ տըր։"

"Էֆէնտիլեր, պու քէլամլարընն սէսի թա պիզիմ գուլաղըմըզա գասար աքս իտէյօր տէյի կէլիր պանա։"

"Պիզ իմ էֆէնտիմիզ պունու տախի իլավէ իտէր, "Եվվէթ մահսուլ պէօյիւսիւ, Ֆաղաթ պիչիճիլլեր աղ տըր։ Իմտի բէճա իտէն մահսուլ սահիպլինէ քի, քէնտի, օվասընա ամէլլեր եօլլասըն։"

Մօնսինեօր Շեթրօզմայէրին վաթիգան մէճլիսինտէ իրատ իյլէտիյի նութգու կէչէնլերտէ Լրմէնի վէ Թիւրք լիսանլերինէ Լաթինճէտէն պիլ թէրճիւմէ, մաթպաամըզտա թապ ու նէշր օլունմուշտուր։ Սէտտա զաղէթասը իսէ, իշպու նութգուն մասալի միւնտերիճէսինի ճէրհ ու թէքզիպ իթմէքտէ ահիղ օլտուղունու ալէնէն իսպաթ իչին, պիր շէյ տէյէմէտիյի հալտէ, նութգու մէղքիւրուն քեամիլէն եալան օլտուղունու իրանա ճիւրաթ իթմիշ տիր։

Սէտանրն միւէլլիֆի պուլունան Միքայէլ Էնքսէրճեան նամ քիմէնէ վամիգան մէճլիսինտէ հաղըր պուլունմատը ճիհէթլէ, պու պապտէ իյլէտիյի շահատէթէ էհէմմիյէթ վերիլէմէզ իսէ տէ, նութգու մէղքիւրուն սըրֆ եալանատան խարէթ պուլունտուղունա տայիր էյլէտիյի շահատէթ, հեր հալտէ մէճլիսի ճէղբիւրը

տէ հաղբը պուլունան պիր բիսդ-պոսուն շէհատէթինէ միսթէնիա օլ-մադ կէրէք տիր։ Սէտա զաղէթասը իշպու ըիվայէթի հէր հանկը բիսդ-պոստան ալմըշ իսէ, պիր ան էվվել եինէ օ բիսդ-պոսուն իմզասը իլէ թահրիրէն պէյանընա հիմմէթ պու-յուրսուն, քի սողրա վէրէճէյիմիզ ճէվապա վէ նութգու մէզքիւրուն սահիհ օլտուղունա տայիր թարաֆը-մընտան լայըգը վէճհ իւզրէ միւթա-լէայա միւնթազըր պուլունսուն։ Եօղսամ եօղ, Էւրոպանըն հէր լի-սանընտա թէրճիւմէ օլունուպ, Շրլթ-ըօզմայէրին իսմի իլէ հէր եէրտէ դը-բասթ օլունան պիր նութգա, Սէ-տանընն պիր եալան տը ր տէմէսի իլէ նութգու մէգքիւր սահիհէն եալան օլմատըգտան պաշգա, հաթթա տա-հա զիյատէ սըհհէթ վէ իթիպար քէսպ իտէր։

Պիր իսլամ թարաֆընտան վարիտ օլան պիր վարագա տը ր։

Էրմէնի Դաթօլիք միլլէթի պէյ-նինտէ թէքէվվիւն իւն իտէն մէսէլէտէն տօլայը, Բաբա էլչիսի մենսինեօր Ֆրանքիյէ, թէրաֆը էշրէֆը ճէնա-պը Սատարէթբէնահիտէն իճրա պույ-րուլանթէպլիղի ճէվապիյէ մէպնի, մենսինեօրու մումիլէյհին Բօմպայա կիտէճէյի հաղգընտա Հաղայիդ իւլ վաղայի զաղէթասընըն կէչէն կիւնքի նիւսխէսինտէ եաղըմլը օլտուղուն-տան, խուսուսու մէզքիւրի Հաղայի-դին եանի պիր իսլամ զաղէթասընըն թէղէքքիւր վէ միւթալա իթմէյէ հաղգ վէ սէլահիյէթի, վէ մէսէլէի մէզքիւրէ Օսմանը զաղէթասը միւ-էլլիֆի պուլունան պիր իսլամա միւ-թաալլիղ օրմատըգը մագամը իթի-բաղաթտէ Հասունխաթ ֆըրգասընըն թէրճիւմանը էֆքեարը օլան Սէտա նամ զաղէթանընն եիւզ ալթմըշ սէ-քիզինճի նումէրօրու նիւսխէսինտէ ճէվապէն իշար օլունմադ իլէ պէրա-պէր, միւէլլիֆինին զարիհէի քէրի-հէսի մահսուլաթընտան պիր թաղըմ աղվիյաթ վէ միւֆթէրիյաթ տախի մէզքիւր զաղէթատա իլայէթէն տէրճ օլունտուղունտան, ճանիպի Պապը ալիտէն, մենսինեօրու մումայիլէյհէ իճրա պույրուրմուշ օլան թէպլիղաթը մէզքիւրէ Հաղայիդտէ եաղըրմըշ օլմասը մահզա տէրճ մավազը հավա-տիս դապիլինտէն, վէ պունտա նէ պիր իսլամ միւէլլիֆինին վէ նէ սա-յիրինին իլալէթէն միւթալաաթը պուլունմայըպ, անճադ պէյանը միւ-թալաա իլէ, հավատիս պէյնինտէ տէրքեար օլան ֆարդ վէ թէֆալիւ-թին, միւէլլիֆի մէրգումունն տահա թէմեիլինէ լիգթիտարը պուլունմա-սըդը ադնաշըբմաղ իլէ, խուսուսու մէզքիւր Օսմանը զաղէթասընա վէ պիր իսլամա միւթաալիղ տէյիլ եօլ-լու թէֆէվվիւ օլունան իթիրազ տա-խի, մահթպուտաթըն հէր պիրի մէնսուպ օլտուղու միլլէթտէն պաշգա, միլ-էլը սայիրէ ահվալինտէն վէ վուգու-աթը խարիճիյէտէն պահս իթմէմէսի տէմէք իսէ, պունուն նէ տէրէճէ մէ-տէնիյէթէ մուպային վէ մուխալիֆ պիր թէքլիֆի անիֆ խուսի թաֆ-սիլատէն միւսթաղնի, վէ մէսէլէի մէզ-քիւրէ թէպասը Շահանէտէն պու-լունան միլլէթի մէրգումէյէ տայիր, մենսինեօրու մումայիլէյհէ իճրա պույ-ուլան սալիֆ իւզ զիքր ճէվապ վէ օլ վատիտէ վուգուա կէլէն իճրաաթ իսլահաթը ճէպտիտէի զաթը հաղրէ-թի Սատարէթբէնահիտէն առարը ա-լէնիյէսինտէն օլտուղու հալտէ, մէզ-քիւր զաէթ անընն իքիտէ պիր մէսէ-լէի մէզպուրէ Իսլամա միւթաալիղ վէ Օսմանլըյա տայիր տէյիլ կիպի մէվհում վէ մարհում խատաալէրին-տէն Բօմպայա եանի էճնէպիյէ միւթա-ալիղ տիր տէմէք իսթէտիյի, վէ օլ սուրէթլէ հուդուգու սալթանաթը սէնիյէ վէ հէյեէթի հաքիմէի Իսլա-միյէ ալէյհինտէ պուլունմուշ օլաճա-ղը, նէզաը էրպապը սիդդաթտա ղայրը խաֆի օլտուղունտան, միւել-լիֆի մէրգումմ թէէսիրինի կէօրէմէ-միշ օլտուղու պունճա մուպէճաթը էֆրէնճիյէ եէրինէ Զիշէք բազարըն-տան քիմեէվի իլանճլարընը ախղ վէ իսթիմալ իյլէմէսի իլէ, ղիհնու ֆիք-րի ֆասիհինի թահիհ վէ թասիլ իյլէմէսի քէնտիսինէ խալիսանէ իվսթար օլունուր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹԸ ՍԷՆԻՑԷ

Տիվանը ահքեամը ատլիյէ ազա-ԼԸՂԸ, Ռուսումաթ մէճլիս ըէյիսի էս-պադ սատատէթլու Ահմէտ Եումնի է-ֆէնտի հաղրէթլէրինէ,

Տիվանը ահքեամը ատլիյէ ազա-ԼԸՂԸ, Հարէմէյնի միհրթէրէմէյն բայէլուէրինտէն Ապտիւլ Բահիմ է-ֆէնտի զատէ ֆազիլէթլու Էպու-իւլ Խայր էֆէնտիյէ,

Տիվանը ահքեամը ատլիյէ ազա-ԼԸՂԸ, մէճլիսի քէպիրի մէարիֆ ա-զասընտան իզզէթլու Բէրթէվ էֆէն-տիյէ,

Տիվանը ահքեամը ատլիյէ ազա-ԼԸՂԸ, տիվանը Իսթինաֆ ազասըն-տան իզզէթլու Դօսթաքի էֆէնտիյէ,

Տիվանը ահքեամը ատլիյէ մահ-քէմէի Նիզամիյէ ազասընտան իզզէթլու Բէքիր էֆէնտիյէ,

Տիվանը ահքեամը ատլիյէ մահ-քէմէի Իսթինաֆ բէյիսլիյի, մահքէ-մէի Նիզամիյէ բէյիսի սանիսի սապըգ ֆազիլէթլու Բեամիլ էֆէնտիյէ,

Մահքէմէի մէզպուրէ ազալըզը, Նիզամիյէ քեամիլի սապըգ սա-տէթլու, Սաադ պէյ էֆէնտի հաղ-րէթլէրինէ,

Մահքէմէի մէզպուրէ ազալըզը, Կիրիա վիլայէթի ճէլիլէսի միւշավի-րի սապըգ սատատէթլու Ֆոահատի պէյ հաղրէթլէրինէ,

Մահքէմէի մէզպուրէ ազալըզը, մահքէմէի Նիզամիյէ ազասընտան սա-տատէթլու Վարդան պէյ,

Մահքէմէի մէզպուրէ ազալըզը, մահքէմէի Նիզամիյէ ազասընտան Ֆա-զիլէթլու Բէուֆ էֆէնտիյէ,

Միւճէտատէն Թէչքիլ պույրուլան տի-վանը Ահքեամը ատլիյէ մահքէմէի իսթի-ատիյէսի հէյեէթի.

Մահքէմէի իսթիսանիյէ բէյիսլի-յի, իճրա ճէմիյէթի ազասընտան ֆա-զիլէթլու Սերվէթ էֆէնտիյէ,

Մահքէմէի մէզպուրէ ազալըզը, միւզա էմնիյէ մէճլիսի ազասընտան սատատէթլու հաճի Սալիհ էֆէնտիյէ,

Մահքէմէի մէզպուրէ ազալըզը, մէճլիսի թէմեիզ ազայի սապըգ ասըն-տան իզզէթլու Աբիք էֆէնտիյէ,

Տիվանը ահքեամը Ազալիյէ միւմէյ-յիզլիյի, զապթ քեամիպլէրինտէն իզզէթլու Մէսել էֆէնտիյէ,

Տիվանը մէզքիւր միւմէյյիզլիյի, զապթ քեամիպլէրինտէն իզզէթլու Ահմէտ պէյ,

Տիվանը մէզքիւր միւմէյյիզլիյի, զապթ քեամիպլէրինտէն Աբիք Հիքմէթ պէյ,

Տիվանը մէզքիւր միւմէյյիզլիյի, զապթ քեամիպլէրինտէն ըիֆաթլու Լաթիֆ պէյ,

Տիվանը մէզքիւր միւմէյյիզլիյի, զապթ քեամիպլէրինտէն ըիֆաթլու Իզզէթ պէյ,

Տիվանը մէզքիւր միւմէյյիզլիյի, զապթ քեամիպլէրինտէն ըիֆաթլու Էնվէր պէյ,

Տիվանը մէզքիւր միւմէյյիզլիյի, զապթ քեամիպլէրինտէն ըիֆաթլու Շեմսի պէյ,

Տիվանը մէզքիւր միւմէյյիզլիյի, զապթ քեամիպլէրինտէն ըիֆաթլու Շեվգի էֆէնտիյէ,

Ղալաթա կէօմրիւյիւ Նազարէթի, Քիրէճ գաբուսու կէօմրիւյիւ Նազըրը սապըգ իզզէթլու Աքիֆ պէյ է,

Իզմիր կէօմրիւյիւ Նազարէթի, Տէր սաատէթ կէօմրիւյիւ Նազըրը սապըգ իզզէթլու Միւնիր պէյ է,

Յուխան կէօմրիւյիւ Նազարէթի, Նազարէթի մէրգումէ սապըգ պաշ քեամիպի ըիֆաթլու Շեմսի պէյ է թէվֆիհ պույրուլմուշ տուր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻՒԹԷՆԷՎԻՑԷ

Սապըգ շէհիր էմինի ութու-ֆէթլու Հայտար պէյ էֆէնտի հաղ-րէթլէրի, իքինճի տէֆա օլմադ իւզ-րէ Պապը ալիտէ միւթէշէքքիլ օլան Իսլահաթ գօմիսիօնունա ճէլպ օլուն-մուշ տուր։

— Կէչէն բազար իրթէսի կիւնիւ-իզզէտին նամ վաքօրու հիւմայուն պիլա լուճրէթ 395 նէֆէր հաճիլէրի համիլ պուլունտուղու հալտէ Պէյ-բուրթա միւթէվէճճիհէն Տէր սաա-տէթտէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

— 1284 սէնէսինտէ նէֆի օլուն-մուշ օլան զէվաթ պու քէրրէ Տէր սա-ատէթէ ավտէթ իթմէյէ պաշլամըշ-լար տը ր։

Դրպրըստա վէ պատէհու Միսիլ-լու ճէզիրէսինտէ մէնֆի պուլունան հարիր կէօմրիւյիւ միւտիրի էսպադ Աղլի պէյ Տէր սաատէթէ ավտէթ էյ-լէմիշ տիր, օլ վաղթի մէնֆի օլանղար-տան խաթըրա կէլէնլէրին էսամի վէ մէնֆիլէ ի պէր վէճհի ղէյը պէյան օ-լունուր։

Քէմալ էֆէնտի, վէ հաճի Վէլի էֆէնտի, վէ միւնէճճիմ Ալի էֆէնտի վէ Սայիտ պէյ Բատօսա վէ թէշրիֆաթի խարիճիյէ մուավինի էսպադ Նուրի պէյ վէ Թահսին էֆէն-տի վէ Սալիհ աղա վէ Շէյխ Հիւսէյին էֆէնտի վէ իզզէթ պէյ Գըպ-ըրսա նէֆի օրմուշ օլտուղլարը կի-պի, էսպադ Ահքեամը ատլիյէ թէրճիւմէ օտասը խիւլաֆասընտան Մէհէմմէտ պէյ վէ հաճի Նուրի պէյ վէ Բեշտա պէյ տախի էլան փարկատէ պուլունմադտա տըրլար։

Գուրիէ.

— Զաթը հաղրէթի վէքիալէթ-բէնտի իշպու սալը կիւնիւ մապէյ-նի Հիւմայունա պիլ ազիմէ, հուզու-րու հաղրէթի փատիշահիտէ, պիր միւտատէթ իսթիշարէ իյլէմիշ տիր։

— Կէչէն սալը կիճէսի զաթը հաղրէթի Սատարէթբէնահինին դօ-նադլարընտա պաղը խուսուսաթ միւ-զաքէրէսի իշին վիւքէյայի ֆիխամ հաղարաթընտան միւրէքքէպ պիր դօ-միսիօն թէշէքքիւլ իթմիշ տիր։

— Մօնսինեօր Ֆրանքինին մէմու-ըիյէթի հաղգընտա տէրճ իթմէյիմիզ հավատիսաթը նէշրինտէն սոզրա, Պապը ալի ճանիպլինտէն ֆիւրսի շէ-ըիֆ էլչիսինէ իրսալ դըլընան թահ-ըիրաթը պիր սուրէթի պիպէ թէպ-լիղ հիմմէթ օլունմուշ տուր։ Զիրատ (1) թահրիրաթը մէզքիւրուն սուրէ-թինի տէրճ իթմէյիմիզ իլէ պէրատպէր-շու միւթէալայը պէյան իլէրիզ քի, միւշարիլէյհին պիր տօսթու թարա-ֆընտան մուգատտէմ պիզէ պիլտիրի-լէն խիւլասա, իլթիզամ իյլէտիյի մէ-մուրիյէթինին սէմէրէ վէ նէթիճէսինէ ղայէթ միւսայիտ պիր մէալտէ իտի։ Ֆիլ հաղրգա կէօրիւլէճէք տիր քի, Պապը ալի, Բաբանըն, Տեվ լեթի ալի-յէնին Գաթօլիք թէպասարընընն մէ-սալիհի բուհանիյէսինտէ տօղ բուտան տօղ բու մէտխալի օլտուղունու պի-րինճի տէֆա օլարագ թանըմատրգտան վէ պունտան պէօյէ Քիւրսիի շէրի-ֆին թէպասայի մէրգումէնին մէսալ-հինի տօղ բուտան տօղ բույա թէա-զիդ իյլէմէսինի գապուլ իթմէտիք-տէն մատտա, թահրիրաթը մէզքիւր-տէ օլ պապտէ պիր զիքր պիլէ կէչ-մէմիշ, վէ թահրիրաթը մէզքիւրուն միւնտէրիճաթը իլէ ճէրհ իթմիշ։ Պունուն մուղայիրի օլարագ, հիւքի-մէթի Սէնիյէ, քէնտի խրիսթիյան թէ-պասարընընն մէսալհի պէլէտիյէսի-նէ միւտախէլէյէ անճադ քէնտի հաղ-գը օլտուղունու թէքրար թատիդ իթմիշ վէ մէսալհի բուհանիյէլերի-նին իտարէսինի տախի, օլ միլլէթլէ-րէ վէ ինթիխապքէրտէլերի օլան բու-էսայի բուհանիյէլերինէ թէրք իյլէմիշ տիր։ Մօնս. Ֆրանքինին իլթիզամ իյ-լէտիյի մէմուրիյէթինին նիյէթի ալէ-նիյէսի, Տեվ լեթի ալիյէնին Գաթօ-լիք թէպասարընընն մէսալհի բու-հանիյէսի հաղգընտա քեամիլէն վէ ումուրու պէլէտիյէլերինճէ տախի խու-սուսի օլարագ, Բարանըն տօղ բու-տան տօղ բու հիւքմ վէ սելահիյէթի օլտուղունու թանըթմագ խուսու-սունու տէրտէսթ իթմէքտէն իպա-բէթ իտի իսէտէ, սահիհէն նիյէթինէ վասըլ օլամմըշ տը ր, վէ էկերչի մենսինեօրու միւմիլէյհ պիզ զաթ վէ եախօտ դարտինալ Անթոնէլլի վէ եախօտ իքիսի տէ, իշպու նէթիճէտէն խօշնուտ օլսա իտիլէր, պիր աղ խօշ-նուտ օլուրլար իտի։ Ֆիլ հաղրգա, մենսինեօրու միւմիլէյհ, մէմուրիյէ-թինէ տիւղճէ մուվաֆֆադ օլամասը, վէ էհալիյի տօղ բու եէրտան չըդարթ-մագ իշին օլան թէճրիպէ, իշ-պու վաղտը սուրէթի ըէմիյէտէ թատիդ իտէն թահրիրաթտա իս-թիմալ օլունան նէդաքէթսիզ պիր սուրէթտէ տէ հիքմայէ իյլէմիմիզ սէպէպ օլտուղու իլէ պէրապէր, օնա պիր իսմ վէրմէյէ հաճէթ գարմա-տը։ Թահրիրաթը մէզքիւր, հէր նէ գատար խարիճիյէ նազարէթինտէն սուտուր իթմիշ, վէ զիյինտէ տէվ-լեթլու Սերվէր բաշանըն իմզասը պու-լունմուշ իսէտէ, նիթէքիմ պիզ իմ տէ էօյէ լինանմայա հաղգըմըզ վար տը ր, պիզ զաթ Սատրազամ հաղրէթլէրինին թէշէպպիւսիւ իտի, վէ թահրիրաթը մէզքիւր, տիրլօմաթիգ իսթիլահը-նընն պիր նիւմունէսի մաղամինտա օ-լարագ, հայաթընտա Թիւրքիանընն գալէմ սահիպի օլան Ալի բաշանըն եաղարը-ղը թահրիրաթլարը իլէ նիս-պէթի գապուլ իթմէյէ չայէսթէ օլա-պիլիր։

— Մարդ օ բաշա, մէքթէպի թըպ-պիյէի Շահանէյէ նազըր նասպ օ-լունմուշ տուր։

— Իշպու սալը կիւնիւ, Թօքխա-նէ պաշ դօմանտանը տէվվէթլու Ալի Բիրա բաշա հաղրէթլէրի Պօղաղ իշին-տէ քեային դալէլէրի բէֆագաթընտա պաղը իւմերայի ասքէրիյէ օլա-բագ, սէյր վէ մուայէնէ իյլէմիշ տիր։

— Պաղտատտան Լէվանթ թայ-մըզա եաղըլարը-ղընա կէօրէ, գօլէրա օլ ճիվարլարտան նասպէտիտ օլտուղու

(1) Պու սալը կիւնիւ թէրճիւմէսինի տէրճ իթմէյիմիզ թահրիրաթը էսամիյէ տիր։

զանն օրունուցօր իսի իսէտէ, սեպ-տեմբեր այրնտա տահա գիյատէ չիտ-տէթլիսի զուհուրա կէլմիշ վէ Փեր-պէջա վէ անրն ճիվարլարը կիւնտէ 12 13 քիշի վէֆաթ իթտիյի, վէ քէզա-լիք 7, 8 կիւնտէն պէրի Ամարատա Սուտան վէ Էլպու Մէհէմմէտ վէ Սա-տաթ նամ իւչ դապիլէտէ գօլէրա զուհուրա կէլմիշ, վէ Սուտան դա-պիլէսինտէ կիւնտէ 20 տէն 30 ա դա-տար վէ Էլպու Համէտ վէ Սատաթ դապիլէսի իչինտէ օն պէշ քիշի վէֆիյաթ վագը օլտուղու աշնաշըլ-մըշ տըր։

— Զաթը հաղրէթի վէքեալէթ-բէնահի իլէ խարիճիյէ նազըրը տէվ-լէթլու Սէրվէր բաշա, վէ թէշրիֆա-թիի խարիճիյէ ուլթուֆէթլու Քեա-միլ պէյ էֆէնտիյէ, հաշմէթլու Ֆի-լէմենք դրալը թարաֆընտան Շէն նիշանընրն կրան Գօրտոն ռիւթպէսին-էն պիրէր գըլթաը իթա գըլըն-տըղը սըրատա, նիշանը մէղքիւրուն կրանտ Օֆիսէ ռիւթպէսինէն պիր գըլթաը տախի Թօրխանէի ամիրէ միւսթէշարը ութուֆէթլու Արիֆի պէյ, վէ շէհիր Էմինի ուլթուֆէթլու Ալի պէյ, վէ թահրիրաթը խարիճիյէ միւտիրի սատատէթլու Սարգիս էֆէնտի հաղարաթընա, վէ ելինէ նիշանը մէղ-քիւրուն Գօնտնտէօլլիք ռիւթպէսի տախի խարիճիյէ նազարէթի էվրադ միւտիրի իզզէթլու Մէհէմմէտ պէյ, վէ թահրիրաթը խարիճիյէ խիւլա-ֆասընտան իզզէթլու Շնայտը էֆէն-տիյէ իթա գըլընտըղը իշխիրմիշ տիր։

— Էքի սէնէ էքմալը թահսիլա-թը ասքէրիյէ իթմէք, վէ էքի սէնէ տախի ամթաշէ միլիթէրլիք խըզ-մէթի իլէ, սէֆարէթի սէնիյէլէր մա-յէթինտէ պուլունմադ իւզրէ, պա-իւրատէի սէնիյէ էքրապայա աղիմէթ մէմուր պույուրուլուշ օլան երբեանը հարպիյէ կէչէն ճումա կիւնիւ, մա-հէլլի մէմուրիյէթլէրինէ միթէվէճ-ճիհէն Ցեր սատատէթտէն հարաքէթ իյլէմիշլեր տիր։

— Մէհմէքէթէյն տէմիր եօլլարը ինշա վէ իքմալընը թէահհիւտ իտե-րէք նամէմամը բագ'ըշ օլան Մ. Շելթ-ռուզէրկին եէրինէ Ռումելի տէմիր եօլլարը միւլթէղիյէրինտէն Մ. Վի-թալիս մէղքիւր նամ թէմամ եօլլա-րըն ինշասընա թալիպ օլտուղու ռի-վայէթ գըլընմադտա տըր։

— Մէքթէպի սանայինին ումուր վէ խուսուսատը պատէդին թիճարէթ նազարէթի ճէլիկէսի թարաֆընտան թէսվիյէ վէ բույէթ գըլընաճաղը մէմնուն տուր։

— Ցեր սատատէթ Ռուսիա սէֆիրի ճէնէրալ Իգնաթիէֆ հաղրէթլէրի պու-կիւն հուզուրու հաղրէթի փատիշա-հիյէ չըգմըշ տըր։

— Ճեղայիր իսթիրայ ընրն մուհար-ռիքի պուլունան պիր շէյլս դապիլէսի, վէ մայէթինտէ պուլունան ճեղայիր սաքէրի վէ միհիմմաթը իլէ թունուս-սա իլթիճա իյլէմիշ օլտուղունտան, թունուս վալիսի տէվլէթլու բաշա հաղրէթլէրի թարաֆընտան պունար դապուլ օլունարադ, քէնտիլէրինէ պիր շէհիր վէ չիֆթլիք տախի վէ-ռիմիշ իսէտէ, թունուստա մուդիմ Ֆրանսա դօնոլօսու մէրդում ճեղա-յիրլի իլէրին Ֆրանսըզ էհալիսինի գա-թըլ, վէ մալլերինի եաղմա իթմիշ օլտուգլարընտան պահս իլէ, քէնտի-լէրինէ սատէթա դաթըլ վէ իրբրզ նազարը իլէ պագըլարադ, բոլիթի-դա միւլթէհիլլերի մադամընտա դա-պուլ օլունմայաճագլարընը իտտաա, վէ սանճաղընը աշաղը ալաճաղընը պէյան իյլէմիշ իսէտէ, միւմիրէյ-հին սանճաղը հալա աշաղը ալընմա-տըղընտան, միւնաղասայի մէղքիւրէ-նին թէսվիյէրէգիր օլմուշ օլտուղու-նու Օրինիօն Նասիօնալ եաղմիշ տըր։

— Ֆատտա Բիյֆ արապլարը պիր իսթիքլալ չըգարըպ, Մէլիլա նամ գալէ իւղերինէ աթէշ իթմէքտէ օլ-տուգլարը, վէ Ֆաս սուլթանը մախ-տումլէրինտէն պիրինի պին նէֆէր սիւարի վէ իքի եիւզ նէֆէր տախի բիյատէ ասքէր իլէ էրպապը իսթի-լալ իւղերինէ իրսալ իյլէտիյի, վէ Բիյֆ ճիվարընտա պուլունան Ֆաս իմէրա-սընն տախի ասքէրլէրինի ճէմ իլէ, ասըլար իւղերինէ հարէքէթէ մէմուր պուլունտուգլարը Թանճատա պուլու-նան Սպանիա գօնսօլօսու Թարաֆըն-տան վարիտ օլան խապէրլէրտէն աղ-նաշըլըմըշ տըր։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

Վիէննա 7 Նոյեմ.

Գօնթ տը Պայսթ խթիֆա իյլէտի. Մաճար պաշ վէքիլի Գօնթ Անտրասի-նին, մումայիլէյհին եէրինէ վէ Մ. Լօն-կէ տախի, Գօնթ Անտիասինին մէմու-րիյէթինէ կէչմէսի մուսամմէմ տիր։

Ցեր սատատէթտէ Աւսթրիա սէֆի-ռի, պարոն Բրոչէշ Օսթրն քէնտի խսթի-տասը իւղրէ մէմուրիյէթինտէն չէքիլէ-րէք, գօնթլուգ բայէսինէ չըգմըշ տըր։

7 Նոյեմբեր.

Գօնթ տը Պայսթրն խսթիֆասը դարինի գաղուլ պույրուլտու։ Մու-մայիլէյհ, Լօնտրա սէֆիրի նասպ օլ-նաճադ տըր։

Բրատա 7 Նոյեմ.

Աւսթրիա հիւքիմէթինէն թէքլի-ֆի իւղրէ ուզլաշմադլըղընն դարինի գաղուլկէօրիւլէպիլ իր օլաւպ օլմասը-ղընը թայնին վէ թէտբիր իյլէմէք ղըմընտա թէշքիլ օլունան գօմիսիօ-նու մախսուս, միլլէթ մէճլիսի քէպի-րինէ մէպուս եօլլամամաղ գարար վէրմիշ տիր։

Բէշթա 7 Նոյեմ.

Գօնթ Անտրասի, մէճլիսին սոլ գօլ աղալարընա ճէվապէն, քէնտինին տա-յիմա հուգուգու տէվլէթի թասա-հուպ իյլէմիշ, վէ տէվլէթի միւշավիր-լիյի սըֆաթը իլէ, հէյեթի վիքէ-լանընն սայըր աղալարը իլէ միւթթէ-ֆիգ պուլունմուշ օլտուղունու պէյան իթմիքտէն սոնրա, իթթիհատը զա-թինին տայիմա միւնասիպէթսիզ, վէ Մաճարիսթանընն մէմուրիյէթինէ մու-ղայիր իտու կինի իլավէվի մագալ իյլէ-միշ տիր։ Մէճլիսի մէղքիւրուն էք-սերիյէթի, Գօնթը միւմայիլէյհին իշ պու քէլամէրինի թահսին վէ թագ-տիր իթմիշ տիր։

Սէն Բէթերպուրգ 7 Նոյեմ.

Լինթէրնասիօնալ ճէմիյէթինին մէ-մուրու, զապրթա նազարէթի թարա-ֆընտան շէհրիմիզտէ ախղու կիրիֆթ օլունմուշտուր։

Փարիս 7 Նոյեմ.

Ֆրանսա պանդասը, սդօնթօսու ֆըրլար դօրդուսու իլէ, ֆօնտալարընը սաթըյօր։

Ամթինա 7 Նոյեմ.

Գօմունտուրօսուն թահթը ռիյասէ-թինտէ պուլունան վիքէլա մէճլիսի հիյէթի իլէ խսթիֆա իթտի։

Մարիտ 7 Նոյեմ.

Միլլէթ մէճլիսէ պուլունան իքի ֆրդանընն պարըշմասը մէմուլ իքէն, պէյհուտէյ չըգտը։

Պէրլին 7 Նոյեմ.

Նիմրէսամի զաղէթասար, ճիզվիթ-լէրին

Պարտաւորուած է Պապը սխալական հաւատալու, վասն զի այսպէս կը սահմանէ Կոստանդեան ժողովը, (բաց ի Բ. եւ Գ. Կոստանդնուպօլսեան ժողովոց)։ — Եւ ընդհակառակն պարտաւորած է անսխալ ճանչնալու Պապը, վասն զի այսպէս կը հրամայէ Պիոս Թ. ի Վատիկանեան ժողովի։

Եւ որովհետեւ մարդկային բանականութիւնը անհնարին ընդդիմադրութիւն մը կը զգայ եւ բացարձակ անկարելութիւն մը երկու իրարու հակառակախօս բաներու հաւատալ, ուստի ըստ Պիոսի Թ. ի Քրիստոնեայ ժողովուրդը անդարմանելի կերպով դատապարտուած է ի կորուստն յաւիտենից։

Որովհետեւ երկու հակառական բաներէն անկարելի է որ երկուքն ալ ճշմարիտ ըլլան, բայց եւ ի բացարձակ հարկաւորութենէ պէտք է որ երկուքէն մէկը սուտ ըլլայ եւ միւսը ճշմարիտ, ուրեմն Պիոս Թ. Վատիկանեան ժողովոյն մէջ փոխանակ իր անձնական անսխալականութիւնը հաստատելու, ոչ թէ միայն իրենը, այլ նաեւ ընդհանուր ժողովոց անսխալականութիւնը եղծեց՝ Պապերուն անսխալականութեանը հետ, եւ նոյն աւերակաց կոյտին մէջ խառնեց ու թաղեց նաեւ նոյն իսկ ուսուցիչ եկեղեցւոյ անսխալականութիւնը. վասն զի այս ուսուցիչ եկեղեցին կամ այն է որ ճշմարիտ խօսեցաւ Վատիկանեան ժողովոյն մէջ, եւ սուտ Կոստանդեան ժողովոյն մէջ, եւ սխալեցաւ. — կամ այն է որ ճշմարիտ խօսեցաւ Կոստանդեան ժողովոյն մէջ եւ սուտ Վատիկանեան ժողովոյն մէջ, եւ դարձեալ սխալեցաւ, ուրեմն այդ ուսուցիչ եկեղեցին սխալական է, որովհետեւ այն որ անգամ մը կը սխալի, ոչ եւս է անսխալ։

Բայց որովհետեւ պէտք է որ զամենայն ինչ զոհեմք եւ եկեղեցւոյ անսխալականութիւնը աղաւեմք, թէ որ չենք ուզեր կործանել բոլոր Քրիստոնէութեան շինուածը իրեն հիմնադրին Աստուածութեանը հետ, ուրեմն պէտք է այդ երկու ժողովքներէն մէկը հերքել, իբրեւ ոչ ներկայացուցիչ ուղղափառ եկեղեցւոյ, եւ միւսը պահել։ Եւ ճանչնալու համար թէ ո՞րը պէտք է մերժել եւ որը պահել, բաւական է եկեղեցական հին առածը. «որ ինչ յառաջ՝ ճշմարտագոյն, եւ որ յետոյ՝ սուտ»։ սակայն իսկոյն կը տեսնենք նաեւ թէ ո՞րը իրապէս կը ներկայացունէ ղուղղափառ եկեղեցին, եւ ո՞րը մարդու մը հնարագիտութիւնը եւ փառասիրութիւնը, եւ անով կ'իմանանք թէ որո՞ւն պէտք է զմեզ յարգելք։

Մեք առանց երկբայութեան կը հաստատենք համարձակ որ ղուղղափառ եկեղեցին Կոստանդեան ժողովը կը ներկայացունէ, եւ թէ Վատիկանեան ժողովը ոչ այլ կը յանդիմանէ՝ մեզ, բայց եթէ խաւարային հնարագիտութիւն մը, եւ բաժնիս ապացուցանենք։

Ա. Կոստանդեան ժողովը առանց ինչ հակառակութեան եւ համաչխարհական խնդութեամբ բովանդակ եկեղեցիէն ընդունուեցաւ. եւ կրնան նաեւ Գերմանի այս խօսքերը մեզ զայն հաստատել, զոր ըսաւ Կոստանդիոս այդ վճիռներուն վրայ։ «Այս վիկաւէտ որոշումութիւնը, օրէնքը «կամ կանոնը ինձ արժանի կ'երեւայ որ «բարձր եւ նշանաւոր տեղուանք մանա«ւոր կերպով արձանագրուի, եւ բո«լոր եկեղեցեաց մէջ քանդակուի, իբրեւ «ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆՍԽԱԼ ուղղեցոյց ընդ«դէմ անհեթեթ եւ անարկու խոչընդո«տին, զոր եկեղեցականներէն շատերը «դրեր էին Աստուածային պատուիրանաց «ճամբուն վրայ, վճիռներ մէջ տեղը նե«տելով, զորս չէ թէ Աւետարանական «եւ յաւիտենական կանոններէն հանած, «այլ ստայօդ բնագրէն, թէ Պապը ընդ«հանուր ժողովոյ հպատակ չէր, կրնար «անկէ դատուիլ»։ (Ձառ խօսեցեալ առաջի Կոստանդիան ժողովոյն)։ Գերմանի այս խօսքերը կրնանք ըսել որ բովանդակ եկեղեցւոյ ուրախութիւնը կը բացայայտէ։ Եւ այս հանդանակը չէ թէ միայն այն ուղղափառներէն ընդունուեցաւ, որ Հռոմայ եպիսկոպոսին Պապին հետ հաղորդակցութիւն ունէին, հապա նաեւ բովանդակ հերձուածեալ եկեղեցիներէն, եթէ Բողոքական, եթէ Անգլիական եւ եթէ Արեւելեան։ Եւ այս ինքնայօժար եւ ընդհանուր ընդունելութիւնը մեծ նշան մըն է իրեն կաթողիկէութեանը ընդհանրականութեանը, եւ անմխիթարի ապացոյց մը թէ Քրիստոսի ընդհանուր եկեղեցւոյն հաւատքը կը բացատրէ։

Շարունակելի.

ԻԼԱՆԹ

Սուլթան Ահմէտ մէյտանընտա, միւճէտտէսին ինչա օլունմուշ օլան գրաթիանէներն, պիր սէնէ միւտտէթլէ թալիպնէ իճար օլունճաղընտան, վէ պիր միւղայէտէ իհալէսի տէրեսիմի իճրա պուլունտուղունտան, թալիպ օլանլարըն, իշպու Թըշրինի էվվելին երիմի սէքիզնճի բէրչէմպէ կիւնիւ, սահթ սէքիզ բատտէլերինտէ մէճլիսի իսարէի զապթիյէյէ միւրաճաաթ իյլէմէլերի։

Պապը զապթիյէ գօվուշլարը իլէ, ցէր սահատէթ վէ պիլբաղը սէլէսէտ վագը պիլ ճիւմիէ սահաբիրի զապթիյէ գարաղօլիանէլերի իչին քիւլլիյէթլի կաղ մուղայասընա լուղում կէօրիւնտիւյինտէն, վէ միւնագասասը տահի տէրեսէթ պուլունտուղունտան, իշպու կազըն իթասընա թալիպ օլանլարըն, իշ պու Թրշրինի էվվելին երիմի ալթընճը սալը կիւնիւ, մէճլիսի իսարէի զապթիյէյէ միւրաճաաթ իյլէմէլերի։

Սարայը Հիւմայունը ճէնապը Միւլիւքանէ իչին իշթիրասընա լուղում կէօրիւնէն օն պէշ պին պիրա մրդաարը կէրտօս վէ Աչաք քալիչասընին խաղինէյի խասսատէ բէնճէնպաշի կիւնէրի միւնասքասայի ալէնիյէսի իճրա օլունճաճաղընտան եթայէ թալիպ օլանլարըն խաղինէյի ճէլիէյի մէրգումէյէ միւրաճաաթ իյլէմէլերի լազըմ կէլէճէկլի իլան օլունուր։

Գատը գարիյէսինտէ միւսիւ Վարթալիսինին խանէսի իթթիհալինտէ, եէլ տէյիրմէնի նամ մահէլտէ վագը օլան պին էլլի արշընտան իսարէթ պիր գրթա արսանըն, տէլլալ միւսիւ Գասթրօ վասթասը իլէ, հոկտեմբերի բումինին 17 ինճի Չկիւնճիւ վէ օթուզ պիրինճի բազար կիւնէրի, իւչ տէֆատա պիլ միւղայէտ ֆիրուխթ օլունճաճաղընտան, եէվմի մէզքիւրտէ հազրը պուլունմադ իչին, տէր սահատէթ նէմէկ գօճաօլսանէպ թէրքիրընտան իլանը քէյֆիյէթէ իպթիսար ղըլընուր։ 3

Գունտան ազտէմ միւքէրրէր զապթամըզտա իլան օլունան 8. Սարրյան նամ թարիֆէր, պու տէֆա իթալիայը Մազսիմօ իլէ չէրիք օլուպ, Փարիս, Լոնտրա վէ Վիէննանըն էն մէնչուր ֆապրիգալարընտան էնվալի տիւրլիւ տէօչէմէրիք գումաչլար, փիրինճ վէ տէմիր դարիօրար, վէ հէր ճինս սանսարիէլէր պուրօ վէ լամմանօ վէ մէնչուր այնալար, վէ սայրը խանէլէրի թէղեին իթմէք իչին տիւրլիւ լէվազիմաթ հազրը պուլունուպ, էհվէն պէհա իլէ սահթըմադտա օլաուղտ, վէ պունտան մատէ տուվար քիւռանարընին ճէսիմ պիր տէփօղիթօսա տահի մէվճուտ պուլունտուղու, վէ հազրը պուլունան մահէլլէրտէն մատտա ուրմարլանուրը սանսէ պուրատտա տահի եաբիլաճաղընը, վէ Էրուփա իչին պու մալլէրէ տայրը հէր նէ սըֆարը, օլուր իսէ, պիր քիւչիւք զօմիսօն իլէ վագթընտա եէթիշտիրմէքլիյի տահի թէահհիւտ իսէր։

Մուսթիլէյին տիւքքանը թէրկէ ճիվարընտա, դարաղօլ սըրասընտա 486 նումէրօ տուր, թէշրիֆէ բազէլթ պույուրան զէվաթը միւթէպէրէ, կէրէք էհվէնիյէթի խուստուսունտա վէ կէրէք մալէրին թէմղիյիի հազդընտա խօշնուտ օլաճաղլարը իսասէթէն իլան օլունուր։ 4

Պարթտա վաբօր իսկէլէսի իթթիսալինտէ վագի թիմուր վաբօր ակկրմանընը նըսրթ հիսէսի սահթըլըգ օլտուղունտան, իշթիրասընա թալիպ օլան զէվաթըն Ղալաթատտ միւսիւ Քամանտո պանդասընա միւրաճաաթ իյլէմէսի իլան օլունուր։

ՓԱՓԱ
ՎԷ ԻՆՃԻԼԻ ՇԷՐԻՖ

ՎԱԹԻԳԱՆ ՄԷՃԼԻՍԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻՆՏԷ
ՄՕՆՍ. ՇԹՐՕՋՄԱՑԷՐ

Նամ բիսդոպոսուն իրատ իյլէտիյի նումդ

ԹԷՐՃԻՒՄԷԻ Ա. Ա.

Իշպու բէսալէ հէր զաղէթա սահմանլարտա վէ քիթապը տիւքքանլարընտա 100 էր փարայա սահթըլմագտա տըր։

Պէյօղլունտա Ֆէրիտիյէ սօգաղընտա, ալթը արշըն տալթը բարմագ եիւզ վէ երիմի ալթը պուչուգ արշըն տէրինլիք քի ճէմման եիւզ ալթմըչ ալթը արշըն արսա վէ դույուսու իլէ սահթըգ օլուպ, իսթէքլի օլան զաթ մահթպասմըզտա պիրիմ իլէ սէօհպէթինի իտէպիլիր։

Գալաթատա, Մահմուտիյէ ճատտէսի Թասլիր օլունան վէ Թրօամիայ կէչէն ճատտէտէ 38 նումէրօ իլէ մուրագդամ տիւքքանտա, հէր ճինս ալա կաղ լամբալարը, սօպալար վէ էյրոբա թուլումպալարը էհվէն Ֆիյաթ իլէ սահթըմադտա տըր։

Պու տիւքքանտա լամբա, սօպա վէ թուլումպա թամիրաթլարը եարբլըպ, սայրը հէր կէօնա ղմնիօտան օլուդ վէ սու պօրուլարը վէ սայրէ ուլղուն Ֆիյաթլար իլէ եարբլըր։ 15

ԷՃԶԱԽԱՆԷՑԻ ԱՑԻԹԱՂ
Վ. ԾԱՆՆԻ

Սթամպոլ Քէօրրիւ պաշը Նօ. 7—8 վէ Պէյօղլու Աղաճամի ճատտէսի Նօ. 77.

Սահթը բէշին Ֆիյ զայէթ էհվէն.

Մէղքիւր էճզախանէլէրտէ սարի օլունմագտա օլան պիլ ճիւլէ քիմնէվի վէ էսվիյէ վէ էսէվաթի միւթէնէվիա, էվրօքանըն էն մէչհուր վէ միւթէպէր ֆապրիգալարընտան ճէլգ իլէ, հէր նէվ էճզա վէ մաալիճէլէրին խալիսի օլարագ, հէր վագթի հազըր վէ սիւրաթլա թէրթիպ վէ թէրքիպ օլունմագտա օլտուղու վէ էնվայի մատէն սուլարընին թաղէ օլմագ իւզրէ պէհէր հաֆթա բօսթա վարօրույա կէթիրիլմէքտէ, վէ թէէսիրի միւճէրրէպ վէ թէճրիւպէյի օլան Նօրմէճիանընին Քըրիսթիանիա ատասընին խալիսի օլարագ Մօրինա պայրոը ճիկէրի եաղընին պիր գաչ նէվի, վէ Պօրտօ վէ Մաճար վէ Ըսանանանին դընա գընալը վէ չէլքալի վէ սատէ էնվայի չարապլարը, վէ հէր նէվ չուրուպլարը, վէ չիգօլաթա, վէ բէք ալեա չայ, վէ զայէթ էհվէն սուրէթլէ ազ վագթտա էճզա իլէ եաբլըր պուզ վէ տօնտուրմա մաքինալարը, վէ էնվայի գօգուլու բուհլար վէ բօմատալար վէ սայիրէնին բէրէքէնէթէ վէ թօբտան իտիալաթ վէ իխրաճաթընը մաթլուպ, վէ սըբարը պույուրան զէվաթա քէմալի սուհուլէթ վէ էմնիյէթլի տէսթիրէս օլաճաղլարը իսասէթէն իլան օլունուր։

ՄԻՆԹԷԻԱՊԱԹԻՎ
ՄԻՆՇԷԱԹ

ՄԷՔԹԷՊԼԷՐ ԻՉԻՆ.
ԻՍԷՐԻ

ՑԱԿՈՐ. Ց. ՓԱՇԱՑԱՆ

Սատտէթլու Կէօչէ զատէ Ցակոբ էֆէնտինին մախտուսմուսնէճապէթ մէվսումէրի

ԱՆՏՈՆ ՎԱՀԱՆ

էֆէնտինին նամինա իհտա օլունմուշտուր։

Լիսանը Թիւրքի վէ էրմէնի հրուֆաթը իլէ թէմիզճէ պասըլմըշ օլարագ, 10 զուրուշա Սատապօլուն հէր քիթապը տիւքքանլարընտա վէ քէօրրիւ պաչընտաքի Քաղինօտա սահթըլմագտա տըր։

ՄԷՇԳ ՄԷՃՄՈՒԱՍԸ
ԵԱՆԻ ՀԻՍՍԻԻ ԹԱԹԹ

Օսմանլը եաղրսընը տիւղկիւն եազմագ իչին Օսմանլըճա պիր մէշգ մէճմուասը լիթօղրաֆտա պասըլմըշ Ֆիյի պէչէր ղուրուշ։

Ա Զ Գ

Գաղղիոյ եւ Բրուսիոյ ճակատամարտին պատմութենէն եւրը, ընթերցասէրաց մանաւոր փափաքանօքը սկսաւ հիմայ հրատարակուիլ ի Վենետիկ Բարիզու Հասարակութեան (Գօմիւն) աղետալի արկածից պատճառիկ եւ անաւոր տեսարաններուն պատմութիւնը՝ ըստ առաջնոյն թերթառ թերթ ի լոյս ելլալով, եւ արդէն առաջին եւ երկրորդ թերթերը հասած են ի քաղաքս, եւ հետզհետէ ամէն չաբաթ երկերկու թերթ պիտի դայ կանոնաւոր կերպով։ Կը վաճառուի ի Սեղբոս խան ի Բէրչէմպէ, եւ ամէն ազգային գրավաճառաց քով։ Գին ամէն մէկ տետրակին 60 փարա է։

ՍԱՀԻՊ՝ ՄԷՍՈՒԼՈՒ Ղ.ԱԶԷԹԱ
ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻՒԼՊԻՆՏՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ
ՍԱՄՈՒԷԼ Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ
ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ ԽԱՆ ԹԻՒ 2

ԺԱԳ ԱԼԷՔԵԱՆ

ԱՄԷՐԻԳԱ ԷՃԶԱԽԱՆԷ Վէ ՏԷՐՕՋԻԹՕՍՈՒ

ԻՍԹԱՆՊՈԼ ԵԷՆԻ ՃԱՄԻ ՏԷՐՈՒՆԻՆՏԷ ՆԻՒՄԷՐՕ 16

Կէրէք մէղքիւր մաղազասա այրճա պիր տէ եէնի էճզախանէ քիւչատա վէ թախսիսի իլէ թաղէլլի վէ էհվէնլլի ճէհէթլի միւշթէրիկէրինի իսօշնուտ խուճէր սուրէթտէ հէր նէվի էճզալար սահթըմադտա վէ կէրէք կօպատա 111 նումէրօյու էճզահանէտէ իսէ, կէրէք բէրէքէնէթէ, վէ կէրէք եէքիւն օլարագ, հէմ պահուճա էհվէն, վէ հէմ ասլա հիլէսիզ օմմագ չարթը իլէ, սահթանքի էճզալար Ֆիրուխթ օլունմագտա տըր։

Զէլիկ չուրուպլարը էնայի թիւրլիսիս, քէղալիք չէլիք չարապլարը, պալրդ եաղլարը, չիգօլաթալար, իքսիրլէր, մատէն սուլարը, գընադընա չարապլարը քեաֆֆէսի չէլիք օրմագ գավլիկ. միտէյ գուվվէթ վէրմէի Գազաս գանդիսի, ալա չիգօլաթալար, հէր նէվի պօրտօ չարապլարը, մատէն սուլարը, վէ հիչ պիր հիլէսի օլմայան պիրինճի պալրդ եաղլարը. քէղալիք գօղուլու էշիալար, գասրդ պաղլարը, գօրսէ, քէչի մէմէսի, թէնդիրէյէր, տիւրլիս տիւրլիս պաղլար, վէ հէր տիւրլիս դարը վէ էրքէք խասթալրդլարը իչին հէր նէվի էլաթլար, Ամէրիգան կէվրէյի հէր ճինատէն գէյէ իլէ վէ գուլթու իլէ պուլունտուղու վէ ասիր տիւքքանլարատան էհվէն Ֆիյաթ իլէ սահթըլըգը իրան օլունուր։

Քէղալիք էօքսիրիկ իչին եէնի իհտաս օլունմուշ օլան չուրուպլարատան մատատա ըէք չօղ բրօվալար իլէ Ֆայատալը օլտուղու թասդիգ օլունմուշ, խալիս վէ թաղէ սապարնա չուրուպլարը պուլունուպ, կէրէք Ասիթանէէ պուլունան էճզաճըլարա, վէ սայրալարատա պուլունան էճզաճը վէ հէքիմէրէ զայէթ էհվէն Ֆիյաթէ սահթըլմադտա տըր։

Մէղքիւր քեաֆֆէյի Ֆիրուխթ օլունան էճզալար վէ ալաթլար, կէրէք Լոնտրանըն էն մէչհուր Ֆապրիգալարընտան Ֆ. Գուրլինկ Ֆապրիգասընտան, վէ կէրէք Պէրլինտէ, Միլանտա, Վիէննատա, Փարիսէ վէ Իթալեատա պուլունան մէչհուր Ֆապրիգալարտան կէթիրիլմէքտէ տիր։